

FINANSDEPARTEMENTET

St.meld. nr. 24
*Om forvaltningen av Statens
pensjonsfond i 2006*

*Ekspedisjonssjef Martin Skancke
Presseseminar 13. april 2007*

Disposisjon

Styringen av Statens pensjonsfond

Arbeidet med investeringsstrategi

Måling av avkastning og risiko

Etikk og eierskapsutøvelse

Statens pensjonsfond

Formelt etablert 1. januar 2006

Forvaltes av Finansdepartementet

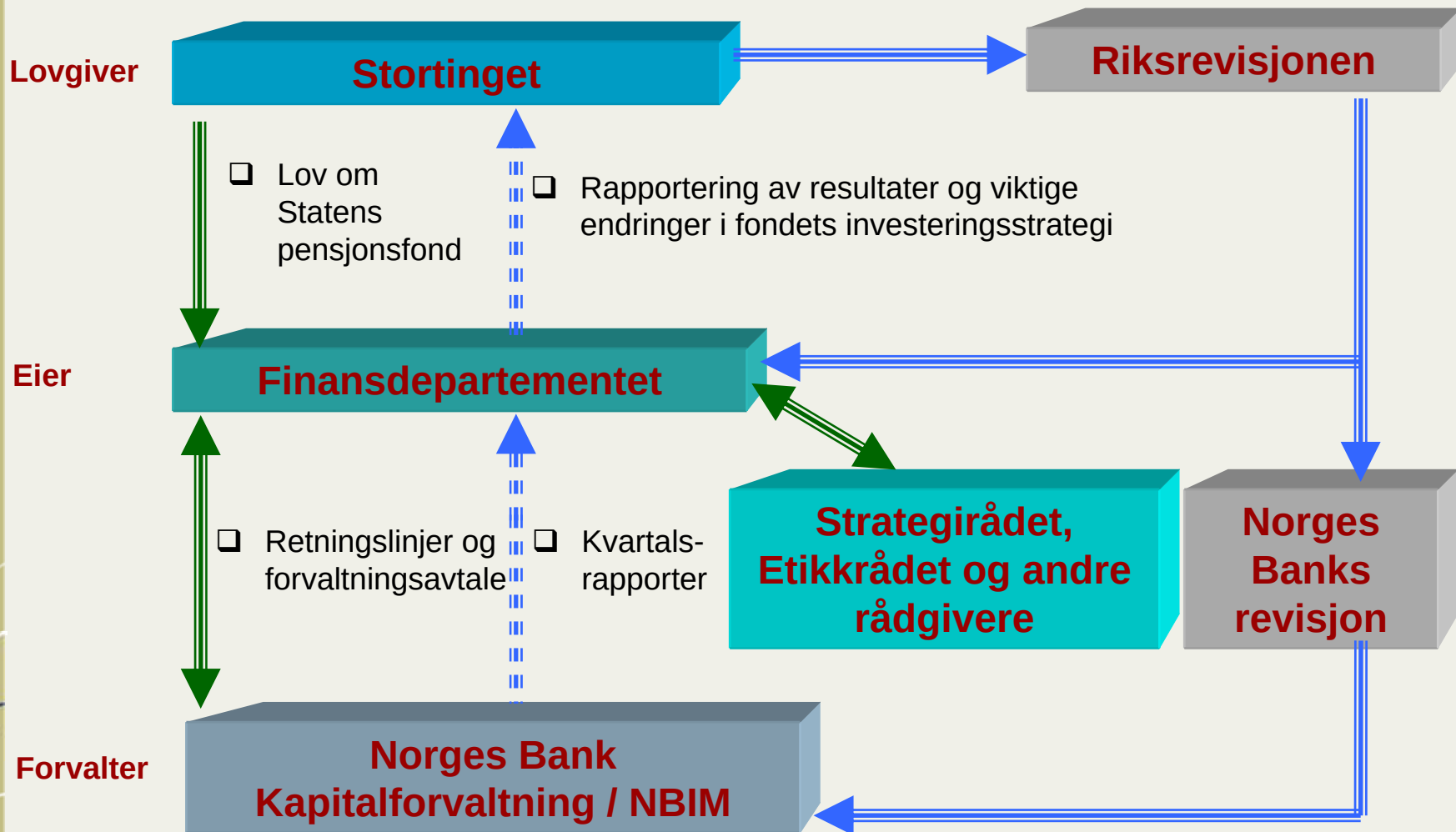
Statens pensjonsfond – Utland (tidligere Statens petroleumsfond)

- Plasseres i utlandet
- Operativ forvaltning ved Norges Bank
- 1800 mrd. Kroner

Statens pensjonsfond – Norge (tidligere Folketrygdfondet)

- Plasseres i Norge / Norden
- Operativ forvaltning ved Folketrygdfondet
- 100 mrd. Kroner

Styringsstrukturen i Statens pensjonsfond - Utland

Klar ansvars- og rolledeling

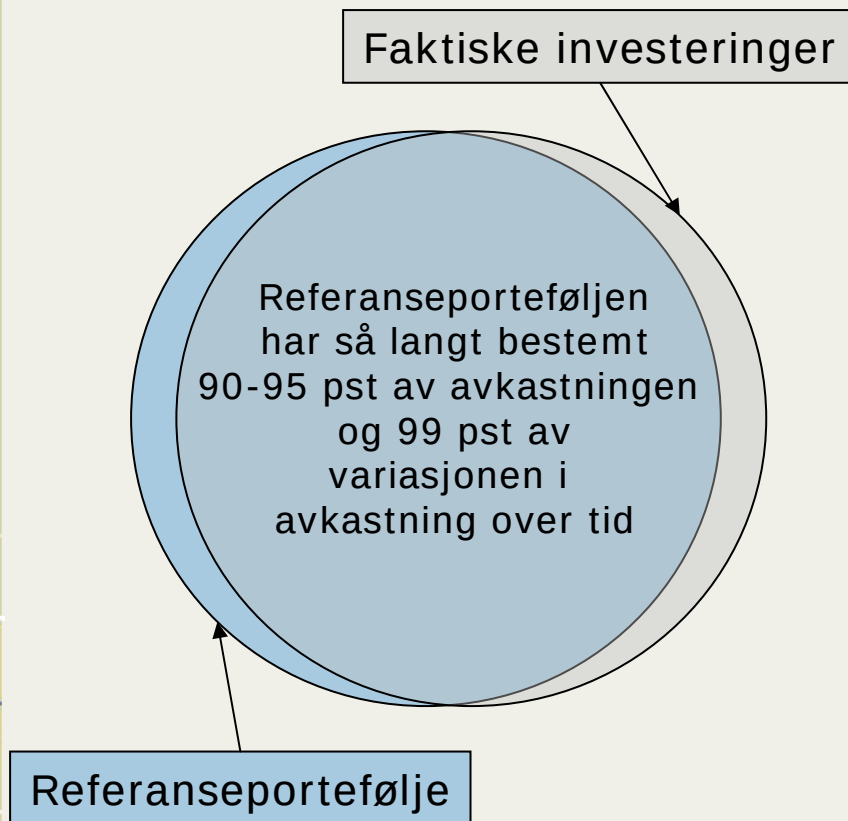
“Eier”

- Forvalter fondet
- Bestemmer hovedtrekkene i investeringsstrategien
- Fastsetter risikorammer
- Evaluerer den operative forvaltningen

“Forvalter”

- Gjennomfører den strategien eier har valgt
- Risikostyring
- Regnskap og rapportering
- Rådgivning til eier

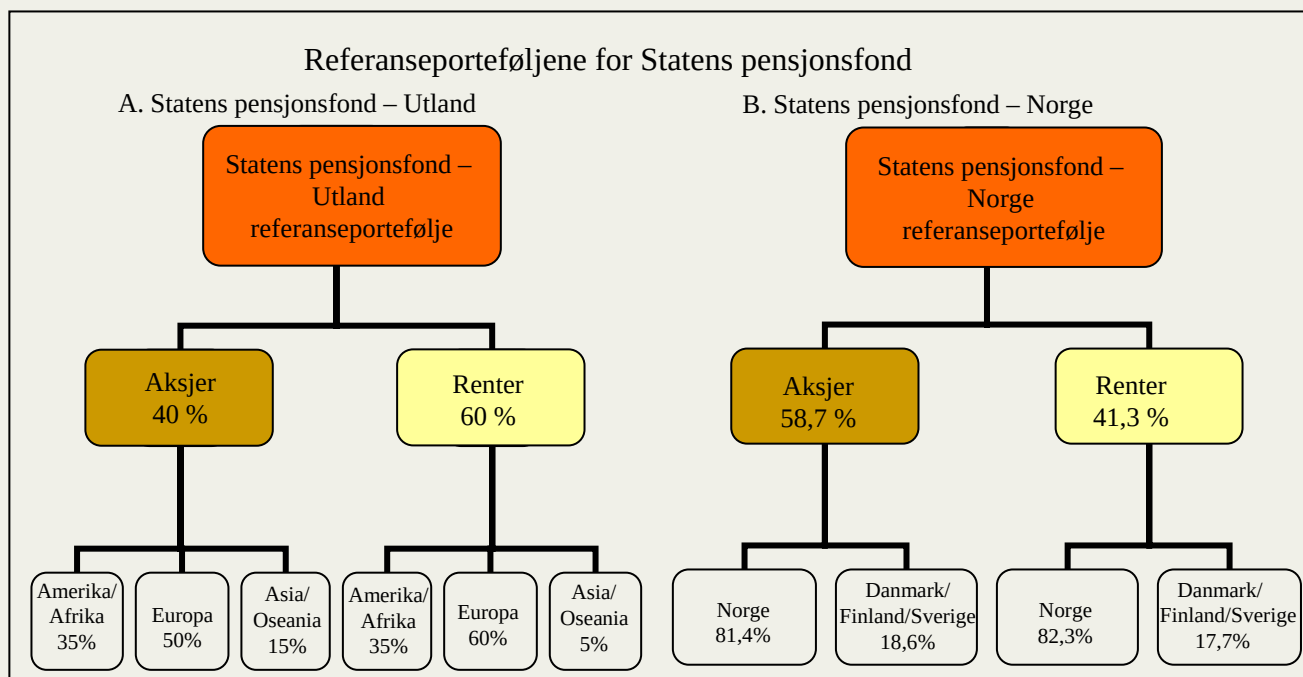
Fondets referanseportefølje

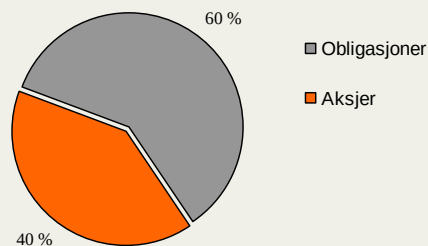
Referanseporteføljen

- gjenspeiler eierens valg av investeringsstrategi
- er utgangspunktet for risikostyringen
- er utgangspunktet for måling av forvalterens bidrag til resultatet

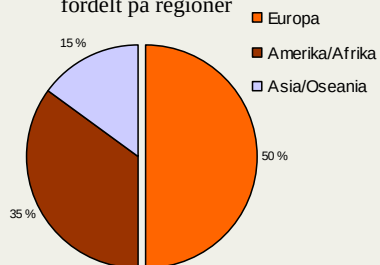
Referanseporteføljene for Statens pensjonsfond

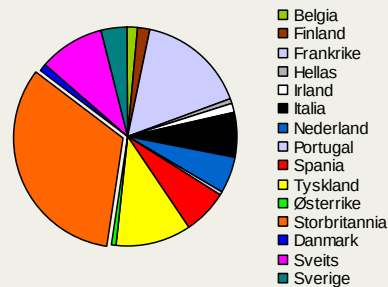
Referanseporteføljen 31.12.2006

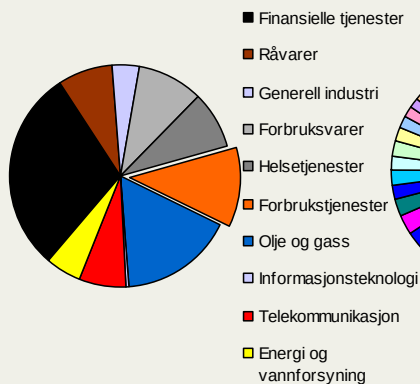
Referanseporteføljen for aksjer, fordelt på regioner

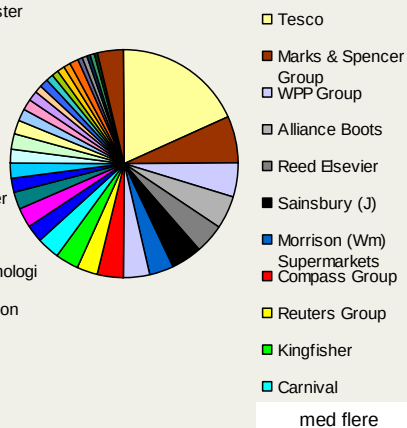
Referanseporteføljen for europeiske aksjer, fordelt på land

Referanseporteføljen for aksjer i Storbritannia, fordelt på hovedsektorer

Referanseporteføljen for aksjer i Storbritannia innenfor forbrukstjenester, fordelt på enkeltelskaper

Investeringsuniverset er større enn referanseporteføljen

Disposisjon

Styringen av Statens pensjonsfond

Arbeidet med investeringsstrategi

Måling av avkastning og risiko

Etikk og eierskapsutøvelse

Vurderinger av investeringsstrategien i St.meld. nr. 24

Statens pensjonsfond – Utland:

- Aksjeandelen
- Segmentet for små børsnoterte selskaper (omlag 4500 nye selskaper) i aksjereferansen
- Prosedyre for inkludering av nye markeder og valutaer
- Status for vurdering av eiendom og infrastruktur

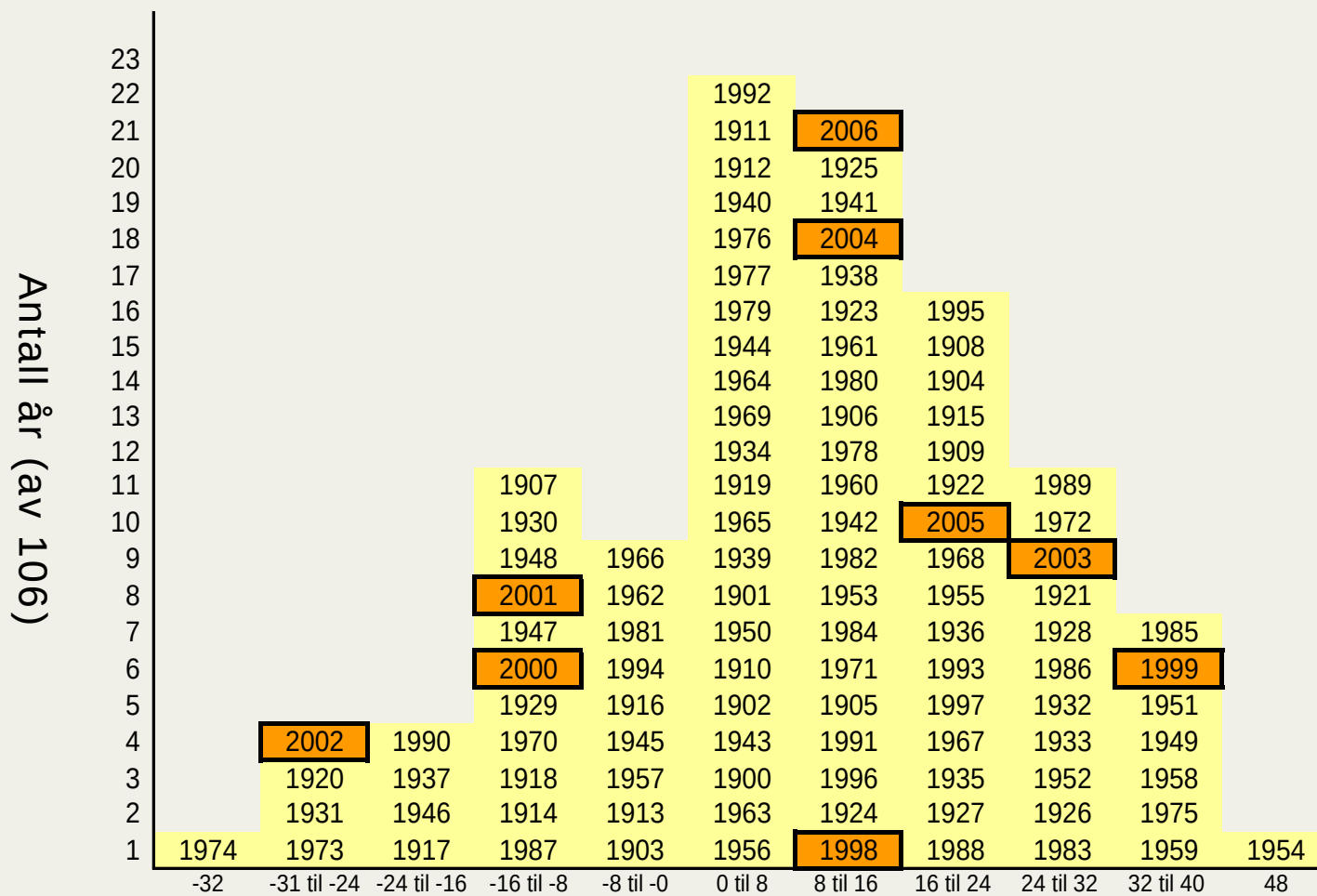
Det politiske ansvaret for investeringsvalgene

- Grunnleggende avveining mellom avkastning og risiko
- Faglige råd om hvor høy forventet avkastning og risiko er ved ulike investeringsvalg,
men: Politisk ansvar å foreta det endelige valget
- Bred enighet om at risikoen skal være moderat, men også om behovet for høy avkastning

Tallfester sannsynlige konsekvenser for fondets avkastning og risiko

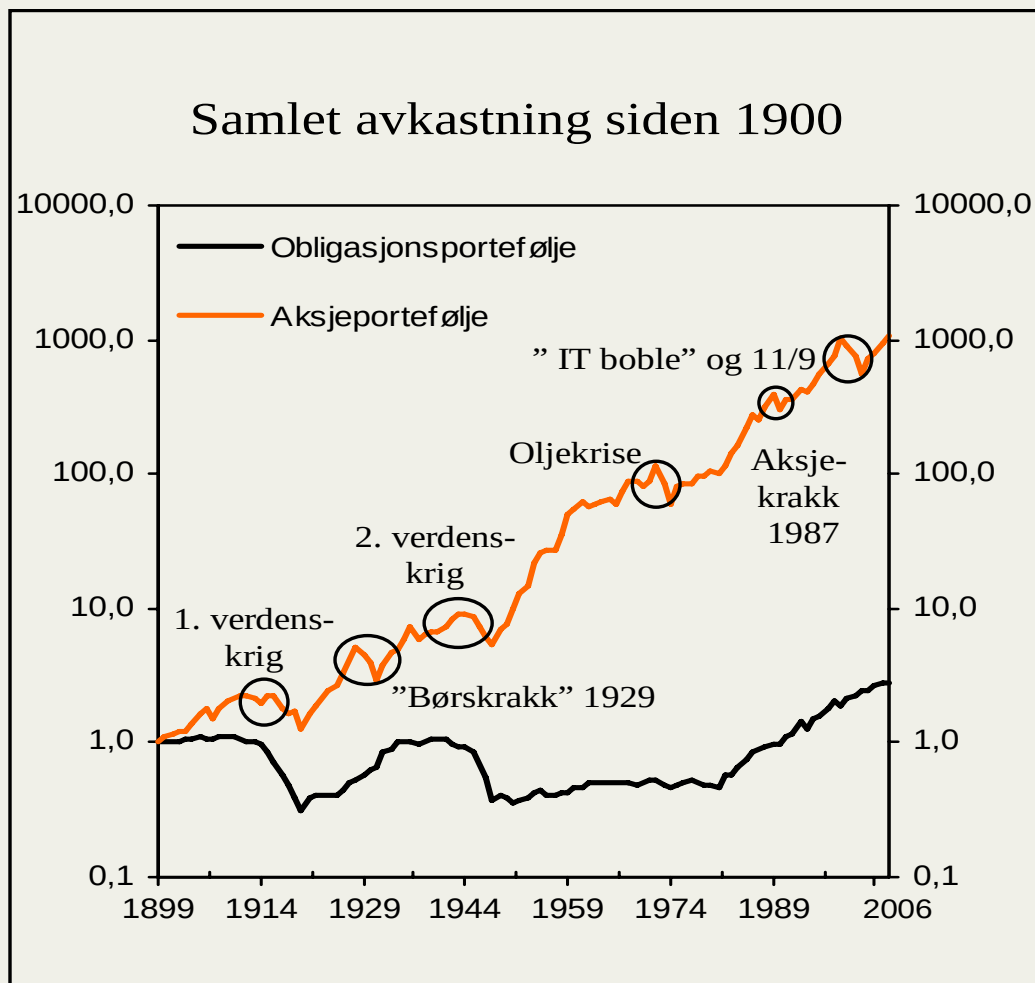
- Historisk avkastning i aksjer og obligasjoner siden 1900
- Modellberegninger av framtidig utvikling basert på forventninger til avkastning og risiko

Avkastningen i aksjemarkedet har variert mye...

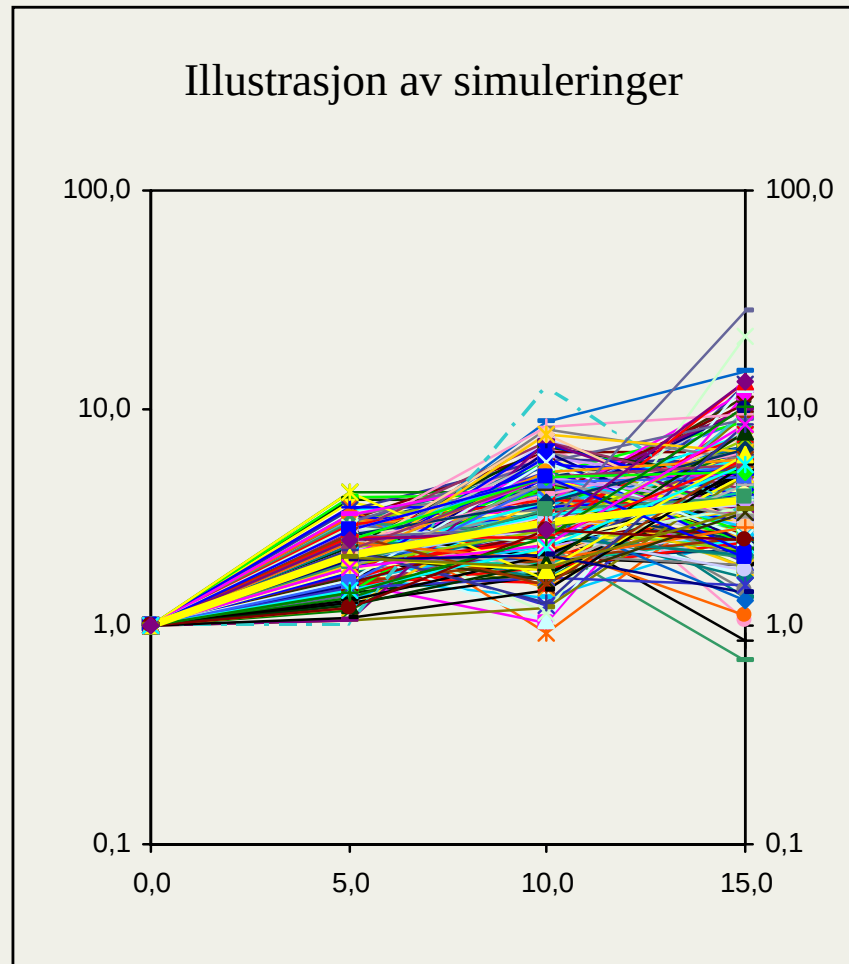
Kilde: Finansdepartementet

...men har vært høy over tid

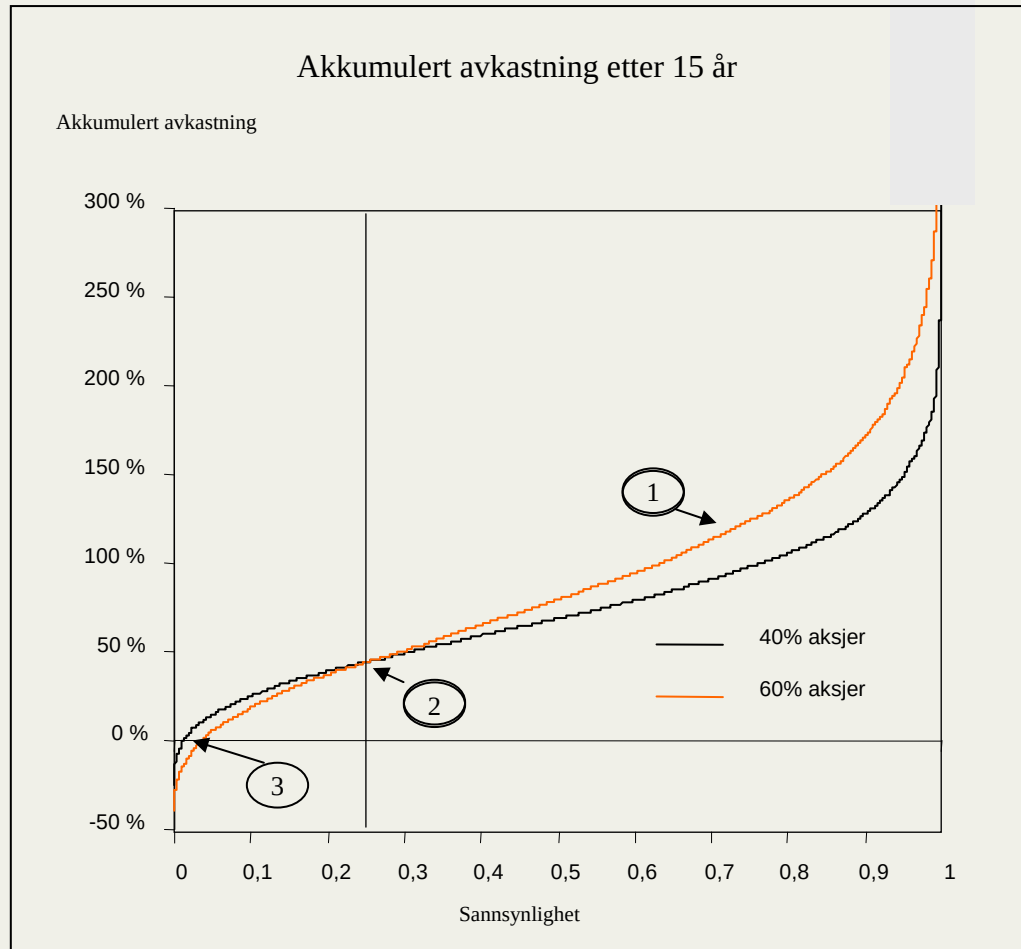

Kilde: Finansdepartementet

Modellberegninger av forventet framtidig avkastning

Modellberegning av forventet avkastning

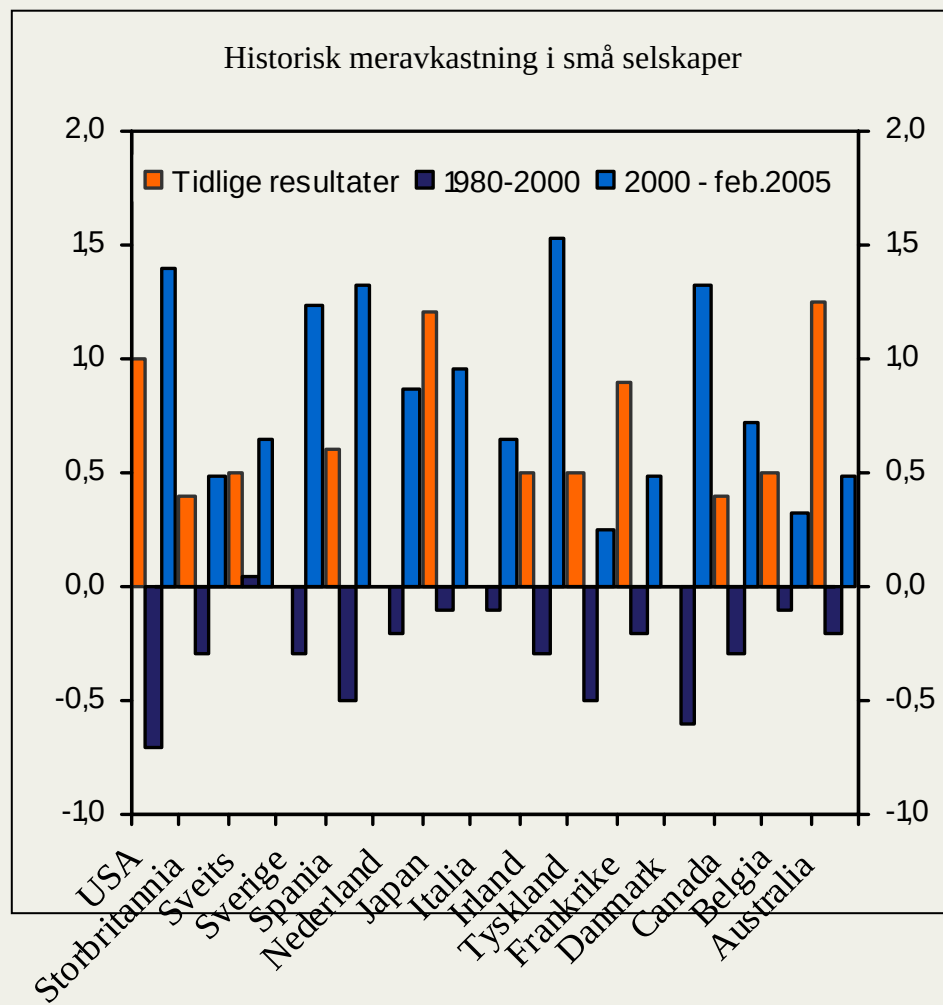
Virkningen på avkastning og risiko

Modellberegninger av realavkastning og risiko med forutsetninger basert på hovedscenariet i Norges Banks analyse der risikoanslagene om lag tilsvarer utviklingen de siste 20 år. Prosent

Aksjeandel	Gjennomsnittlig årlig avkastning (geometrisk) over 15-års periode	Standardavvik av årlig avkastning	Standardavvik av gjennomsnittlig avkastning over 15 år	Sannsynlighet for negativ akkumulert avkastning etter 15 år
40	3,5	6,2	1,6	1,2
60	4,0	8,7	2,2	3,7

Kilde: Norges Bank

Segmentet for små selskaper i aksjereferansen

Små selskaper i referanseporteføljen

Argumenter for:

- Enda mer representativ referanseportefølje
- Moderat, men positiv diversifiseringsgevinst
- Kan være at vi får en ekstra kompensasjon for risikoen i små selskaper

Argumenter mot:

- Økte kostnader
- Mulig økt verdifall i svake markeder
- Økte ressurser i eierskapsutøvelse og etikk
- Eierandelsbegrensningen

Tillatte markeder og valutaer

- Dagens liste over godkjente markedsplasser og valutaer fjernes – Norges Bank foretar den økonomiske vurderingen av markeder og valutaer
- Bankens prosess vil kartlegge problemstillinger knyttet til verdivurdering, avkastningsmåling og styring og kontroll av risiko for investering i det enkelte marked og valuta
- Finansdepartementet kan avskjære Norges Bank fra å investere i statsobligasjoner utstedt av bestemte land.

Status for vurdering av eiendom og infrastruktur

Motivasjon:

- Spredning av risiko
- Mulig illikviditetspremie
- Andre store fond er investert

Videre arbeid:

- Videre utredning av avkastning og risiko
- Skatt
- Gode løsninger på styringsmessige utfordringer

Disposisjon

Styringen av Statens pensjonsfond

Arbeidet med investeringsstrategi

Måling av avkastning og risiko

Etikk og eierskapsutøvelse

Årlig netto realavkastning 4,6 og 5,2 pst

Årlig realavkastning for Statens pensjonsfond – Utland¹ og Statens pensjonsfond – Norge² fratrasket forvaltningskostnader. 1997-2006. Prosent

Netto realavkastning	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	1997- 2006
Pensjonsfondet – Utland	7,15	8,20	10,93	0,35	-3,66	-6,62	10,75	6,30	8,46	5,55	4,58
Pensjonsfondet – Norge.....	5,60	-2,29	6,24	3,08	0,97	0,49	13,31	10,12	7,28	8,55	5,24

Kilde: Norges Bank, Folketrygdfondet og Finansdepartementet

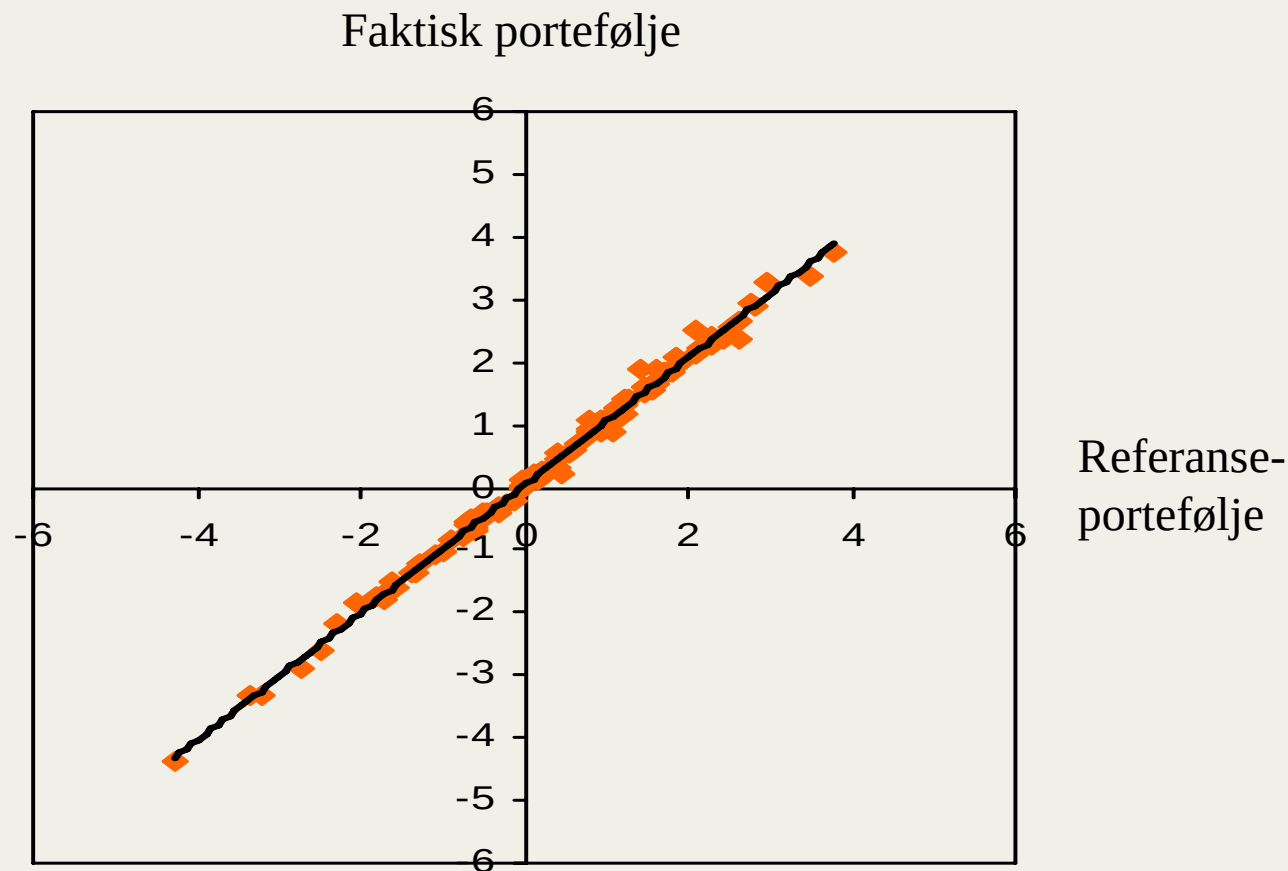
Avkastningen i Statens pensjonsfond, fordelt på de to delfondene

Nominell avkastning i %	1998-2006	2006
SP - Utland (lokal valuta)	6,5	7,9
... hvorav NB meravkastning	0,5	0,15
SP - Norge (norske kroner)	7,1	11,7
... hvorav FTF meravkastning	-0,1	1,13

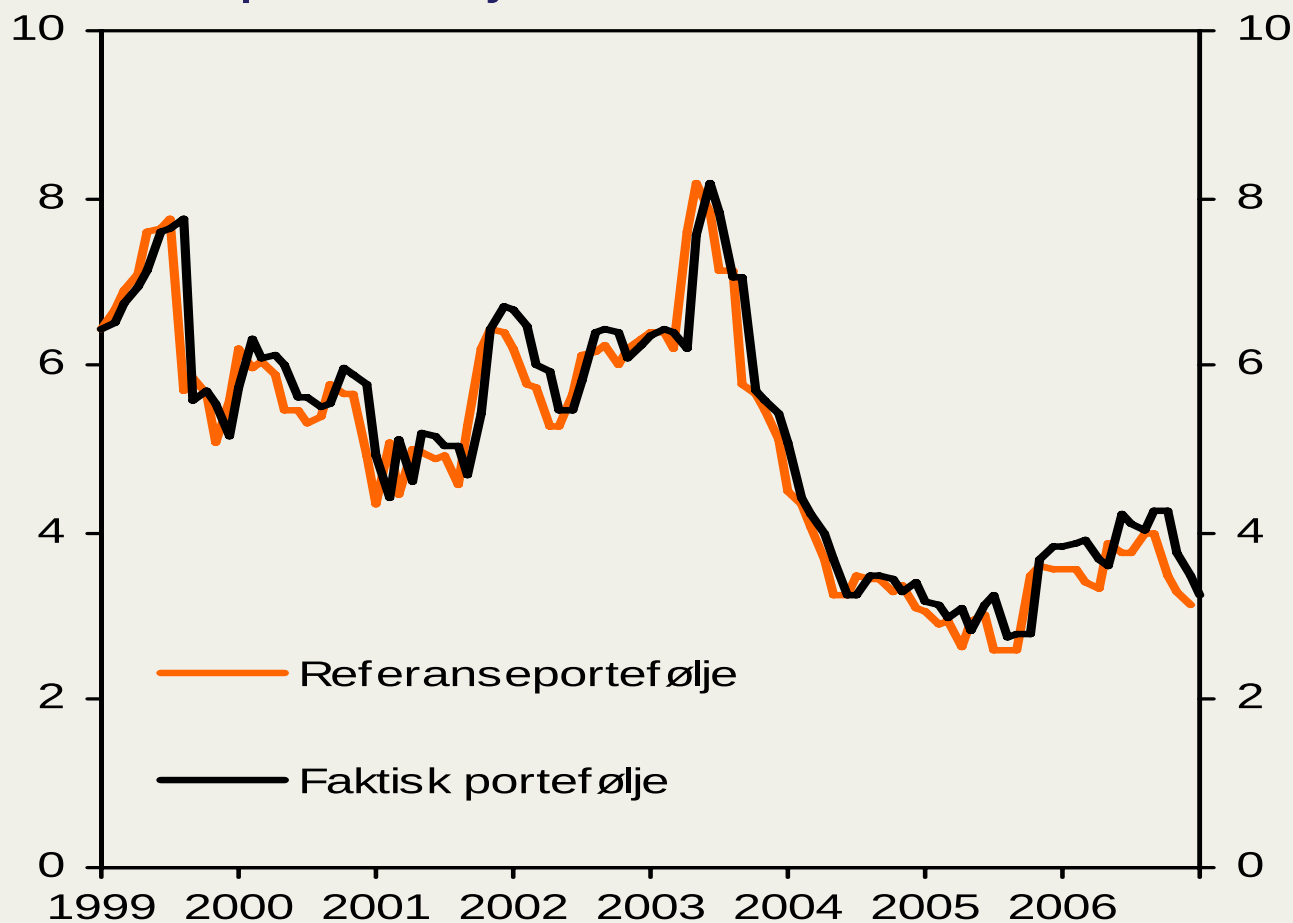
Differanseavkastning for Statens pensjonsfond - Utland

	1998-2006	2004-2006	2006
Gjennomsnitt	0,46	0,55	0,15
Standardavvik	0,38	0,34	0,37
Informasjonsbrøk	1,2	1,6	0,4

Avkastning i Statens pensjonsfond - Utland og referanseporteføljen

Risiko i Statens pensjonsfond – Utland og referanseporteføljen

Disposisjon

Styringen av Statens pensjonsfond

Arbeidet med investeringsstrategi

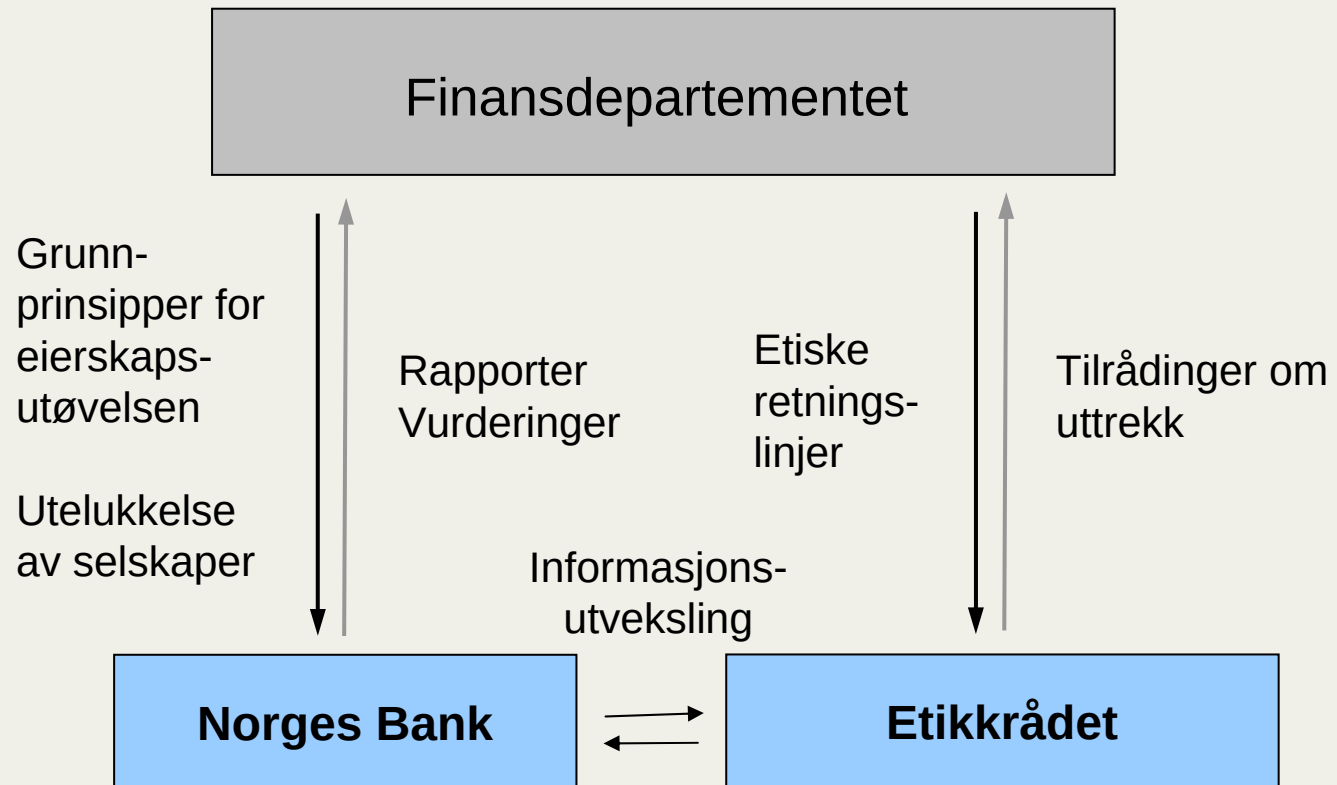
Måling av avkastning og risiko

Etikk og eierskapsutøvelse

To etiske forpliktelser for Statens pensjonsfond – Utland

- Framtidige generasjoner skal få en rimelig andel av petroleumsformuen
 - Oppnå god avkastning
- Respektere grunnleggende rettigheter hos parter som berøres av investeringene
 - Utøve eierskap
 - Ikke investere hvis uakseptabel risiko for å medvirke til grove etiske normbrudd

Arbeidet med etikk og eierskapsutøvelse

Eierskapsutøvelse

- Det overordnede målet for eierskapsutøvelsen er å ivareta fondets langsiktige finansielle interesser
- Fondets lange tidshorisont og bredde gjør at fondet vil være tjent med at selskaper respekterer grunnleggende etiske normer
- Norges Banks prinsipper for eierskapsutøvelse er basert på OECDs retningslinjer for eierskapsutøvelse og multinasjonale selskaper og FNs Global Compact
- Virkemidler i eierskapsutøvelsen

Utelukkelse av enkeltselskaper

Negativ filtrering

Våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper (forbudte våpen samt klase- og atomvåpen)

Uttrekk

Grove brudd på grunnleggende etiske normer (menneskerettigheter inkl barnearbeid, korrupsjon, miljø)